

HNĚVOŠICKÝ ZPRAVODAJ

3

ŘÍJEN
2016

OBECNÍ ÚŘAD HNĚVOŠICE

1 ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

opět Vás srdečně zdravím z letos již třetího vydání našeho zpravodaje. Do konce roku už zbývají poslední dva a půl měsíce a všichni spěcháme, abychom dokončili to, co jsme si v letošním roce předsevzali. Od posledního zpravodaje, který vyšel na konci června, se stala spousta událostí, ať už příjemných, či nepříjemných. K těm příjemným jistě patří to, že naše děti prožily prázdniny ve zdraví a všechny se vrátily do školy. Mnozí z Vás si jistě odpočinuli a načerpali spoustu sil do další práce.

Pro mnohé z nás se však prázdniny a měsíc září staly neustálým bojem se záplavami, které způsobily prudké lokální deště, které naši vesnici postihly celkem šestkrát. Nechci zde hodnotit, co kdo udělal a neudělal pro to, aby se následky těchto záplav minimalizovaly, ale v současné době má obec zpracovanou studii „Posouzení odtokových poměrů ve vymezené části katastru obce a předběžný návrh řešení protipovodňových opatření“ od firmy EKOTOXA. I na základě této studie začne obec v nejbližších dnech opravovat propust' na ulici Za Humny, kde dojde k výměně současných rour za roury většího průměru. Rovněž se bude rekonstruovat můstek na potoce, který směřuje k „Ciklovu“ rybníku. Dojde k uložení větších rour. Tato výměna u obou můstků bude znamenat zlepšení průtoku dešťové vody, a tím zmírnění následků záplav. V měsíci listopadu chceme nechat zpracovat projekt na kompletní rekonstrukci kanalizace na ulici Severní, v místě Obecního sálu. Zde dojde k výměně stávajících rour za roury většího průměru v úseku cca 10 m. Toto jsou opatření, která chceme provést co nejrychleji, a která nejsou vázaná na jiné podmínky, které by nás limitovaly v našich rozhodnutích. I když v letošním rozpočtu nebylo počítáno s finančními prostředky na takovéto opravy, zastupitelé rozhodli přesunout peníze z jiných kapitol rozpočtu a tyto opravy provést v co nejbližší době. Dále bychom chtěli v měsíci listopadu svolat do Obecního sálu pracovní schůzku s občany, kde vás budeme informovat o dalších krocích a opatřeních ke zmírnění následků lokálních záplav. Pro vaši informaci uvádím, kolik letošní záplavy stály obecní pokladnu k dnešnímu dni. Jedná se o částku 277 551 Kč. Jsou to peníze za proplacené faktury za úklidové práce na obecních komunikacích,

čištění potoků a můstků, faktury za spotřebovanou vodu, odvoz odpadů ze zatopených rodinných domů na skládku, za materiál potřebný k úklidu, za opravu zničené části kanalizace a silnice na ulici Strmá. Od pojišťovny obec získala částku 28 743 Kč. Jde pouze o peníze za zaplavené sklepy v Hněvošické hospodě, Obecním sále a sklepy pod budovou obecního úřadu. Obecní komunikace, ostatní práce a materiál související s úklidem po záplavách nebylo možno dříve pojistit. Dnes již má obec tyto komunikace pojištěny proti nepředvídatelným záplavám a jiným živelným pohromám.

Život v obci se však nezastavil. Pracovalo se i na jiných projektech. Byl dokončen projekt „Školní zahrada – živá učebnice pro děti.“ Od začátku školního roku již žáci ZŠ a MŠ tuto zahradu využívají k výuce a odpočinku.

V prvním čísle letošního zpravodaje jsem vás informoval o záměru výměny veřejného osvětlení za nové a požadavku na dotace z programu EFEKT 2016. Dotace nám nebyla přidělena, proto jednáme o jiném způsobu financování výměny VO v obci. Tuto akci bychom chtěli úspěšně dokončit do konce letošního roku.

Zastupitelstvo obce se scházelo pravidelně, řešilo spoustu problémů, projednávalo organizační věci a přijímalo rozhodnutí. Jednotlivá usnesení zastupitelstva jsou neustále dostupná na internetových stránkách obce.

Nejen špatné události potkaly naši vesnici. Během měsíce července, srpna a září se uskutečnila spousta nádherných akcí, které pořádaly všechny spolky v naší vesnici. Byl to skvěle připravený a zorganizovaný Hněvošický odpust v retro stylu, dále tradiční letní kino se skvělým výběrem filmů. Velké a dobře zorganizované byly oslavy 90. výročí založení TJ Sokol Hněvošice a bohatě navštěvované byly myslivecké hody s výbornou zvěřinovou kuchyní. V červenci pak hasičská soutěž pod pahorkem a tradičně výborně zorganizované Country odpoledne. V měsíci září pak rekordní

návštěvnost na Dožínkovém odpoledni svědčila o zájmu lidí o zemědělskou techniku, zvířata i doprovodný program. Perfektně připravené vinobraní paní Kalvarovou bylo krásnou tečkou za letním a podzimním kulturním vyžitím našich občanů.

Za to vše patří poděkování všem pořadatelům ze všech zájmových spolků působících v naší vesnici. Poděkování rovněž patří Vám, milí spoluobčané,

kterí se těchto akcí zúčastňujete, protože pro pořadatele je největší radostí vaše hojná účast na těchto akcích.

Mé poděkování a poděkování zastupitelstva patří všem, kteří se podílejí na chodu a rozvoji obce, za náměty a připomínky, podporu a spolupráci.

Závěrem mi dovoluji, abych Vám popřál do následujících dnů hodně zdraví, radosti a pozitivní energie, spokojenosti a vzájemné úcty.

Josef Kremser, starosta obce Hněvošice

2 SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

Ohlédnutí za Hněvošickým odpustem 2016

Konec června již tradičně patří v Hněvošicích oslavám svátku sv. Petra a Pavla. Je to pro naši vesnici druhý odpust, protože těmto světcům máme zasvěcený náš dřevěný kostel. Letos se oslavy nesly v retro stylu.

Začali jsme slavit v pátek 24. 6. 2016 již tradičním letním kinem. Mohli jsme shlédnout českou sci-fi komedii *Probudím se včera*. Tímto filmem jsme se v čase dostali o 30 let zpátky – tudíž do 90. let 20. století. Toto období si řada z nás živě pamatuje. A tak nyní, již s úsměvem na tváři, jsme zavzpomínali na to, co pro tuto dobu bylo typické.

Oslavy pokračovaly v sobotu 25. 6. 2016 vystoupením žáků 6. třídy ZŠ Koberžice na skladbu *To máme*

mládež, poté vystoupili žáci 4. a 5. třídy ZŠ Hněvošice na spartakiádní skladu *Poupata* v podání Michala Davida. Také nás překvapila mládež našich dobrovolných hasičů s tanečním vystoupením na píseň *Gina* z muzikálu *Rebelové*. Vystoupení se všem tanečníkům a zpěvákům moc povedlo.

Program pokračoval vystoupením legendární skupiny *Dolbend* z Dolního Benešova. Jejich tříhodinové vystoupení bylo skvělé, dokázali svým zpěvem i hudebním doprovodem zaujmout všechny věkové kategorie a dokonce i roztančit posluchače. Za to jim patří velké díky.

Během celého odpoledne a podvečera se konala retro výstava. Bylo zde spoustu zajímavých věcí, které se dnes nazývají retro, např. psací stroj, fotoaparát, gramofon, gramofonové desky, mlýnky, šlehače, háčkované dečky, chemlon, sifonová láhev, staré časopisy a knihy, spousta fotografií ze života Hněvošic v 70.–90. letech 20. století. Někteří z nás si moc dobře vzpomněli, k čemu se daná věc používala a ti mladší se museli zeptat. Krásným překvapením byla i retro módní přehlídka. Bylo zajímavé vidět modely, které se nosily před 30.–60. lety.

Některé modely byly nádherné a jistě by se daly nosit i dnes. Vždyť ta móda se stále vrací.

Po zbytek krásného letního večera až do brzkých ranních hodin pokračoval retro mejdan s DJ Vacuumem. Po oba dny bylo připravené dobré občerstvení. Myslím si, že akce se moc vydařila, že nám přálo počasí. Chci poděkovat všem občanům za hojnou účast, že přišli podpořit tuto akci. Mé poděkování patří všem zájmovým spolkům za jejich pomoc při realizaci této akce.

Gabriela Kalvarová

Hněvošické dožínky

V sobotu 3. 9. 2016 se uskutečnily Hněvošické dožínky. Oslava začala mší svatou v kostele Krista Dobrého Pastýře, při které jsme poděkovali spolu se zemědělci za letošní úrodu. Po mši svaté jsme se přesunuli do areálu pod Hněvošický pahorek, kde samotná akce probíhala. Byla připravena výstava zemědělských plodin a obilovin, také různých druhů zeleniny a ovoce, které lidé vypěstovali na svých zahrádkách. Zemědělské družstvo Hněvošice, Zemědělská farma Rohov, farma Oryx Služovice předvedly své moderní zemědělské stroje – kombajny, traktory, secí stroje, postřikovače, které si mohli velcí i malí návštěvníci velmi

podrobně prohlédnout. K vidění byly také starší a menší traktory našich drobných místních zemědělců. Pro návštěvníky byl připraven zajímavý kvíz o ještě zajímavější ceny. Celé odpoledne i večer nám zpříjemnil svou hudbou pan Jiří Granzer. Jídla i pití bylo dosti, všichni se dobře bavili a dokonce nám letos přálo i krásné počasí. Děkuji všem sponzorům za jejich ceny věnované do soutěže. Děkuji také všem pořadatelům a hlavně panu starostovi Josefu Kremserovi za to, že máme novou dožínkovou tradici.

Gabriela Kalvarová

Setkání schol regionu Hlučínska

V neděli 18. září 2016 se v kostele sv. Vavřince v Píšti uskutečnilo setkání schol regionu Hlučínska. Naši farnost a obec reprezentovala naše schola pod vedením Veroniky Hartmannové. Celkem se setkání zúčastnilo 11 schol, každá schola zazpívala 2–3 písně a na závěr všechny scholy zazpívaly společnou píseň Kéž poznají nás po ovoci. Vystoupení všech schol byla nádherná, dynamická a povzbuzující. Chci moc poděkovat všem děvčatům z naší scholy za jejich zpěv, za reprezentaci farnosti i obce. Děkuji za jejich obětavost a čas, který věnují zpěvu, za to, že doprovázejí svým krásným zpěvem bohoslužby.

Gabriela Kalvarová

Milí farníci, bratři a sestry, drazí přátelé,

doba dovolených a prázdniny jsou za námi, dětem začal nový školní rok a nás čekají nové povinnosti a nové výzvy.

Před dvaceti lety – 27. 10. 1996 jsme prožívali velikou slavnost – posvěcení našeho kostela Krista Dobrého Pastýře. Letos připadá toto výročí na čtvrtek 27. října. Kostel Krista Dobrého Pastýře je důstojným příbytkem pro našeho Pána a také pro každého z nás.

Věřím, že každý z Vás dostal do schránky letáček s programem, na který jste všichni srdečně zváni, abychom se i my duchovně připravili a poděkovali našemu Pánu za tento veliký dar.

Příprava začíná v úterý 25. 10. 2016. Na každý den je pozván vzácný host – kněz. Slavnost vyvrcholí slavnostní mší svatou v sobotu v 10.00 hodin

v kostele Krista Dobrého Pastýře. Více informací je uvedeno v letáčku.

Předem chci všem poděkovat za vaši pomoc při této slavnosti, za vaši obětavou službu, kterou děláte pro náš kostel a taky pro naši farnost Hněvošice.

Přeji všem spokojené a požehnané dny, plné radosti, lásky a pokoje.

otec Ján Bujňák
správce farnosti Hněvošice

**NABÍZÍME MOŽNOST
INZERCE V NAŠEM
OBEČNÍM ZPRAVODAJI.**

1/4 strany	200 Kč
1/2 strany	500 Kč
1 strana	1 000 Kč

Pokud budete mít zájem
obracejte se na pracovníky
obecního úřadu.

3 ZŠ A MŠ HNĚVOŠICE

Nový školní rok

1. 9. 2016/2017- na slavnostní první den jsme přivítali 12 nových žáků, den se nám vydařil a první zvonění nám všem začalo po milém uvítání v devět hodin ve třídách. Všem přejeme mnoho úspěchů, pěkné známky a úsměv na tvářích.

Třídní výlet žáků 4. ročníku - Žáci 4. ročníku jeli na třídní výlet v pátek 1. července 2016. Trasa výletu směřovala do Jiříkova, kde si prohlédli Pradědovu galerii, dále na hrad Sovinec a do Šternberka. Tam navštívili Expozici času a zamířili na koupaliště. Dobrý výběr výletu, doprava obecním autem, výborný řidič pan Kašný a slunečné počasí nastartovalo krásný prázdninový den.

Ukončení pětileté školní docházky - 30. 6. - Ve čtvrtek 30. června 2016 dostali žáci 5. ročníku vysvědčení, rozloučili se s vyučujícími a zakončili tak definitivně školní docházku v ZŠ v Hněvošicích. Chladná zmrzlina pro osvěžení byla společným rozloučením.

Vystoupení pro děti z MŠ a žáky ZŠ - 29.6. - Ve středu 29. 6. 2016 se žáci ZŠ společně s dětmi z MŠ rozloučili se školním rokem 2015/2016. Žáci z dramatického kroužku pod vedením Mgr. Vlasty Ohnheiserové zahráli pohádku RumpelcimprCampr. Děti z MŠ a žáci jednotlivých ročníků zazpívali písničky a společnou píseň Rodné údolí se všichni naladili na prázdniny.

Hněvošický odpust - 25.6. - Žáci 4. a 5. ročníku vystoupili v sobotu 25. června 2016 na Retro odpustu v Hněvošicích s taneční skladbou Poupata. Velký potlesk přítomných svědčil o tom, že se vystoupení všem líbilo.

Posezení a rozloučení se školním rokem 2015/2016 - 24. 6. - V pátek 24. června 2016 se žáci 4. a 5. ročníku rozloučili společně s rodiči se školním rokem 2015/2016. Zvláště významným dnem byl pátek pro žáky 5. ročníku, protože to bylo

poslední společné setkání. Program měl čtyři části. V té první zahrály děti z dramatického kroužku rodičům pohádku RumpelcimprCampr. Následovalo poděkování rodičů a žáků třídní učitelce Mgr. Vlastě Ohnheiserové. Také paní učitelka ocenila pětiletou spolupráci rodičů poděkováním a předáním pamětního listu. Druhá část byla sportovní. Chlapci a děvčata zatančili na píseň Poupata, zahráli si s rodiči fotbal a vybíjenou. Nechybělo ani malé pochoštění. Třetí část byla zaměřena na odvahu, statečnost a noční orientaci v přírodě. Rodiče připravili pro děti krásnou Stezku odvahy nočním lesem. Cíl byl na hřišti, kde čekala všechny chladivá odměna. Od sportovců dostal každý odvážlivec nanuk. Závěrečná část patřila pouze dětem. Před spaním ve škole hrály hry, povídaly si, zpívaly a pojídaly dobrotky, které jim maminky připravily. Sobotní budíček všechny vytáhl na menší rozcvíčku a běh lesem. Po snídani, úklidu a malém popovídání se po desáté hodině děti postupně rozcházely domů, protože v 17.00 hod. vystupovaly na Hněvošickém odpustu.

Třídní výlet žáků 5. ročníku - 16.6. - Poslední výlet školní docházky v Hněvošicích si žáci 5. ročníku užili. Vybrali si hned dvoudenní na Malou Morávku s výšlapem na Praděd, prohlídkou Karlovy Studánky se zakončením v místním termálním bazénu. Vyjeli ve čtvrtek ráno 16. června 2016 a zpět se vraceli 17. června ve večerních hodinách. Příjemně unaveni, ale plni dojmů a zážitků opouštěli autobus ve Slušovicích a v Hněvošicích.

Beseda s dobrovolným hasičem - p. Gebauerem - 1. st. a MŠ - 9. 6. 2016 - dnešní den si všechny děti mohly nejen vyzkoušet práci s hasičskými přístroji, ale také se dozvědět více o práci dobrovolných hasičů. Děkujeme za ochotu besedu připravit a podělit se o své zkušenosti.

*Mgr. Anděla Lintnerová,
ředitelka ZŠ a MŠ Hněvošice*

Milí rodičové a přátelé školy a školky, **sběrová akce netříděného papíru** proběhne dne **30. 11. 2016** od 11.00 do 17.00 hodin a pak **1. 12. 2016** od 8.00 do 12.00 hodin. Místo – autobusová točna Hněvošice, kde bude přistaven sběrový kontejner. Kdo má zájem soutěžit, přidejte se.

Papír převezmou dvě pracovnice obecního úřadu, které zapíší váhu papíru ke jménu vašeho dítěte v ZŠ i v MŠ. Děkujeme za spolupráci.

4 ZÁJMOVÉ SPOLKY

HASIČI

Mladší a starší žáci

Dovolte mi, abych hned v úvodu doplnila výsledek Globus Cupu 2016 pro Nelu Bělákovou, která svůj prémiový start odběhla v čase 19:52 s a obsadila 40. místo z celkového počtu 65 startujících.

Prázdninový čas dětem utekl jako voda a jsou tady závody nového ročníku Opavské ligy 2016/2017. Soutěže začínají prvním kolem u nás v Hněvošicích a hned jsou tu dvě bedny: mladší a starší shodně obsazují druhá místa. Obrovská radost dětí, rodičů, trenérů a všech, kteří nám pomáhají.

Naší benjamínci začínají také svou soutěžní cestu a napoprvé obsazují 11. místo.

Další soutěž probíhá 24. 9. v Malých Hošticích, kde jdou naši mladší žáci opětovně na bednu, tentokrát na stupeň nejvyšší. Radost dětí je nepopsatelná a propuká oslava rychlými špunty.

Starší žáci po neúspěšném pokusu na požárním útoku, bohužel, obsazují až 9. místo, i když svou štafetu 4x 60 m vyhrávají v čase 47:30 s. Benjamínci potom obsazují 13. místo, což je vzhledem k jejich nízkému věku super.

Další soutěž proběhla 1. 10. 2016 ve Chvalíkovcích a 8. 10. 2016 proběhne podzimní kolo hry Plamen, kde děti ukáží své znalosti na topografii mapy, uzlování, zdravotvědy, znalosti hasičích přístrojů,

střelby ze vzduchovky a překonání lana. Tato soutěž proběhne v Borové. Děkujeme všem za podporu.

Po této soutěži nastane volno a znovu se na start postavíme 29. 4. 2017 v Těškovcích.

Ale zahálet nebudeme.

Ve dnech 13.–16. 10. 2016 jsme se zapojili do programu „72 hodin“, kde jsme se s dětmi rozhodli udělat něco pro naši krásnou obec.

Šedesátkování

S dětmi jsme začali objíždět tzv. šedesátky. První byli v Bruntále o Zubatou žabu. Z celkového počtu 20 přihlášených si Jakub Pustelník odvezl 10. místo s časem 19:72 s a Petr Pustelník 14. místo s časem 21:65 s. Ve starších dívkách si Adéla Riplová odvezla 11. místo z celkových 25 přihlášených, kde dosáhla času 14:56 s.

Další soutěž proběhla v Borové, kde jsme opět měli svá želízka v ohni. Jako první se na start postavil Jakub Pustelník a s časem 18:89 s si dobíhá pro krásné 4. místo. Po Kubovi jde na startovní čáru jeho jmenovec Jakub Burda a s časem 19:89 s. si dobíhá pro 7. místo. Na startu máme dalšího soutěžícího a tím není nikdo jiný než Petr Pustelník. Krásně rozběhnuto, překonána velká bariéra, náběh na kladinu a - bohužel je pokus ukončen pádem a tím ne-

hodnocen. Naštěstí se nic vážného nestalo a Petr bude v pořádku. Do bloku jde Anička Kovalská a její pokus je ukončen časem 15:24 s a tedy pěkným 5. místem. Na startu máme poslední želízko a tím je Adél Riplová, která dobíhá do cíle s časem 13:77 s. a je z toho bedna a stupínek nejvyšší.

V neděli 18. 9. odjíždíme na celorepublikové šedesátky do Olomouce. Je přihlášeno celkem 388 závodníků. Kuba Pustelník s časem 18:71 s. obsazuje 23. místo a Kuba Burda s časem 21:32 s místo 37 z celkového počtu 82 závodníků. Adél Riplová s časem 16:63 s obsazuje 39. místo z celkových 77 dívek.

Tímto bych chtěla moc poděkovat za spolupráci při přípravě těchto dětí bývalému úspěšnému trenérovi našich žen panu Arnoštu Kubelovi.

Dorost

Družstvo dorostu se rozhodlo, že zkusí své štěstí v Opavské lize. Odběhlo se však jen jedno kolo v Kravařích, kde po nezapojení béčkové hadice na rozdělovači musela děvčata svůj pokus zpomalit a již nemohla doufat v dobré umístění.

Potom přišla prázdninová nálada a holky už nebyly schopné se sejít na trénink a soutěže tak přestaly jezdit.

Adél však nechtěla zůstat „stát“ a začala objíždět stovky. Tím se zapsala do výsledkové listiny Českého poháru REBEL 2016, kde odběhla dva závody z šesti a celkově obsadila 38. místo ze 72. Jejím nejlepším dosaženým časem je 21:49 s. z Bludova a výstup na věž do prvního poschodí je 10:65 s z Olomouce.

Ještě jednou děkuji všem, kteří se dětem věnují a tím nám pomáhají s jejich přípravou.

Lenka Národová

Jaké bylo léto s Bajkery?

Další úspěšná letní sezóna Bajkers MF Hněvošice je za námi. I přesto, že počasí letním kinům příliš nepřálo, promítly se nakonec všechny plánované filmy: Česká sci-fi komedie „Probudím se včera“ v rámci retro odpustových oslav, česká road movie „Trabantem do posledního dechu“ a české komediální drama „Teorie tygra“. Výběr filmů z domácí produkce se u publika setkal s velmi vřelým přijetím, proto se i v příštím roce organizátoři zaměří na to nejlepší z tuzemské tvorby.

Co se týče sportovních aktivit, už podruhé se Bajkeři vydali na necelých 200 km dlouhou trasu vedoucí z Jižní Moravy až k nám na sever. Kvůli bouřce cyklozájezd s názvem „Jen tak 200“ účastníci nedokončili, ale i přes neustávající déšť a mlhu dojeli až do Jakartovic. „Tady jsme tedy po rovných 164 km a 8 hodinách a 50 minutách čisté jízdy hrdě ukončili náš výlet pivem a několika rummy a počkali na odvoz,“ okomentoval závěr akce jeden z cyklistů Jirka Černín.

Děkujeme všem občanům za přízeň a těšíme se na další kulturní, společenské a sportovní akce, které společně prožijeme!

Bety Flaschková, Bajkers MF Hněvošice

V obcích na Hlučínsku a v přilehlém území polských gmin se kromě přirozeně rostoucích a lidmi záměrně vysázených rostlin vyskytují také rostliny, které označujeme jako invazivní. Toto označení dostaly, jelikož velmi rychle obsazují nová území, čímž vytlačují původní druhy a mohou také pozměňovat poměry živin v půdě. Navíc zhoršují přístupnost pozemků a zvyšují náklady na údržbu krajiny. Některé z nich jsou navíc velmi škodlivé lidskému zdraví. V našem území jde zejména o bolševník a křídlatku. Jelikož je včasná reakce – prevence a rychlá likvidace na malé ploše podstatně levnější než řešení následků masové invaze, rozhodlo se Sdružení obcí Hlučínska zrealizovat společný česko-polský projekt, jehož cílem je zmapovat místa výskytu bolševníku a křídlatky, informovat veřejnost o jejich škodlivosti, jak se zachovat při jejich nálezu apod. V rámci projektu budou obcím a městům poskytnuty návody, jak proti těmto rostlinám bojovat, budou informováni o legislativní a dotační podpoře. V neposlední řadě budou provedeny na našem území ukázky likvidace porostů křídlatky a bolševníku a zároveň si necháme poradit od těch, kdo již

mají s likvidací zkušenosti. Naše poznatky nám pomohou v budoucnu při vyčištění zmapovaných ploch od porostů těchto invazivních rostlin.

Z tohoto důvodu připojujeme popisy obou invazivních rostlin a žádáme občany, aby nám podávali informace o jejich výskytu v oblasti Hlučínska a gmin Kietrz, Krzanowice, Krzyżanowice a Pietrowice Wielkie. Také proto jsme zřídili e-mail invazivni-druhy@centrum.cz

Bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*)

Jak jej poznáme?

Bolševník je dvouletá až vytrvalá rostlina, dorůstá výšky až 5 m. Původně byl bolševník součástí vysokobylinné vegetace pod hranicí lesa mezi nadmořskými výškami 1 500 a 1 850 m v oblasti Západního Kavkazu.

Semenáčky bolševníku vzházejí velmi brzy na jaře, v prvních letech po vyklíčení vytváří přizemní listovou růžici a v tomto stadiu většinou přetrvává 3 až 5 let, v nepříznivých podmínkách i 12 let.

V prvním roce klíčí ze semene zpravidla již v půli února (někdy i dříve), vytváří pouze listy a shromažďuje zásoby v mohutném kořeni. V druhém až pátém roce (ale možná i později) pak vytvoří listovou růžici a vyžene mohutnou květní lodyhu s květenstvím. Lodyha je dutá, brázditě žebernatá, narůžověle až fialově skvrnitá, může mít průměr až 10 cm.

Listy jsou velké, řapíkaté, zvláště přizemní, dosahují nejčastěji délky 50–150 cm. Řapíky jsou oblé bez zřetelného žlábků.

Kromě bolševníku velkolepého roste v Česku ještě bolševník obecný (*Heracleum sphondylium*), který se svému příbuznému trochu po-

dobá. Není vyloučeno, že se v místech společného výskytu oba druhy kříží. V některých evropských zemích dochází k invazi dalších tzv. „obřích bolševníků“ podobného vzhledu a vlastností, konkrétně jde o druhy bolševníka Sosnowského (*Heracleum sosnowskyi*).

Proč je nebezpečný? / Čím nám škodí?

Je silnou invazivní rostlinou, osidluje téměř veškerá stanoviště, nejvíce se šíří podle cest a vodních toků. Obvykle nejdříve ovládne ruderalní stanoviště, pak se začne šířit i na vlhká a na živiny bohatá stanoviště v okolí, odkud postupně vytlačí konkurenčně silné byliny. Daří se mu to zejména proto, že jeho semena vyklíčí velmi brzy na jaře, rychle přerostou většinu rostlin a vytvoří zákryv. Časem se vytvoří souvislý porost, který zcela znemožní růst ostatních rostlin.

Přirozené šíření zajišťují semena roznášená větrem a tekoucí vodou, dále semena zachycená na dobytku či pneumatikách.

Bolševník však znamená také velké nebezpečí pro zdraví člověka. Lodyhy a listy obsahují fototoxické furanokumariny, jež ve tmě jen dráždí kůži, na denním světle (UV záření) však způsobují těžké poleptání a puchýře (popáleniny 3. stupně). Prvotní kontakt s rostlinou a jejími šťávami je bezbolestný, fototoxické reakce se aktivují obvykle po 15 minutách osvětlení. Zánětlivá zranění se objevují po cca 24 hodinách, jejich rozsah závislý na množství šťáv, kterými byl člověk potřísněn, délkou jejich působení a obranyschopnosti poškozeného, jsou velmi bolestivá a velmi těžce se hojí. Jejich pozůstatky (pigmentace a jizvy) zůstávají patrné přinejmenším celé měsíce, někdy se objevují dlouhodobější následky v podobě vyšší citlivosti poraněných míst na UV záření

nebo vyrážek (až několik let). Dlouhodobým následkem mohou být občasné vyrážky (často iniciované slunečním zářením).

U obzvláště citlivých jedinců mohou už samotné výpary z většího množství pokosených rostlin vyvolat pálení v krku, závratě, nevolnost a slzení v některých případech může dojít i k úmrtí.

Co dělat při kontaktu a napadení?

Nejjednodušší je se vyhýbat kontaktu s touto rostlinou a upozornit na její výskyt příslušný obecní úřad. Při likvidaci je nutné se vybavit vhodným ochranným oděvem, brýlemi a také respirátorem.

Je velice důležité v oblastech výskytu bolševníku varovat děti (dutá lodyha je láková a vybízí k hrám – foukačky, dalekohledy) a zamezit jejich kontaktu s rostlinou. Rostliny je možno částečně likvidovat mechanicky, vyrytím, ale nejúčinnější je chemický postřik směsí herbicidů. Tuto likvidaci je potřeba svěřit odborné firmě.

Místa potřísněná šťávou je třeba okamžitě omýt silným dlouhotrvajícím proudem vody a po opláchnutí zabránit přístupu světla zakrytím. Při poleptání, a když se dostaví druhotné příznaky (bolesti hlavy, třes, závratě, pálení očí), je nezbytné opustit zasažený prostor a urychleně vyhledat lékaře.

Křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), křídlatka sachalinská (*Reynoutria sachalinensis*), křídlatka česká (*Reynoutria x bohemica*)

Jak ji poznáme?

Křídlatka je vytrvalá rostlina s výrazně článkovitými dutými, dužnatými, křehkými stonky vyrůstajícími z bohatě rozvětvených, silných a dlouhých podzemních oddenků. Její domovinou je severovýchod Asie (Japonsko, Čína, Tajwan a Korejský poloostrov), kde obývá vlhčí údolí a horské svahy, vzácněji roste i na okrajích horských políček ve vyšších nadmořských výškách až do 2 600 m n. m., většinou na chudé půdě. Do Evropy byla dovezena v první půli 19. století.

Stonky, které vyrůstají již v březnu nebo dubnu, dorůstají do výše obvykle 1,5 až 2 metrů, jsou přímé a v horní části rozvětvené. V mládí jsou zelené s červenavým nádechem a později zůstávají tmavě křepinaté. Listy jsou lysé s poměrně krátkými načervenalými řapíky dlouhými 1,5 až 3 cm vyrůstají na stoncích střídavě. Jsou holé, tuhé až kožovité s vyniklou žilnatinou jsou oboustranně zelené až světle zelené, mladé listy mají okraje stončené.

Je to rostlina dvoudomá, mnohokvětě lichoklasy dlouhé 5 až 10 cm vyrůstající z paždí listů jsou sestaveny do lat, které jsou delší než řapík listu. Pravidelné pětičetné květy mají nerozlišená okvěti s bělavými, vzácněji nažloutlými nebo narůžovělými okvětními lístky, samičí květy mají lísky neopadavé.

Plody jsou lesklé trojhranné nažky dlouhé 3 až 4 mm zbarvené černohnědě až černě, mají křídélka po neopadavém okvěti.

Proč je nebezpečná? / Čím nám škodí?

Jedná se o jednu z nejúpornějších invazivních rostlin. Na svém stanovišti se díky hluboce kořenícím oddenkům rychle rozšiřuje a zcela vytlačuje původní rostlinstvo a mění nepříznivě i podmínky pro život většiny tam žijících živočichů. Rozmnožuje se převážně

vegetativně pomocí odlomených oddenků, které bývají zanášeny při povodních s odplavenou zemínou na zcela nová místa. I drobné kousky oddenku většinou vyklíčí a během několika let takto nově získaný prostor zcela zarostou. Kvůli krátké době vegetace u nás semena málokdy dozrávají.

Její kořeny a listový opad navíc produkují látky s alelopatickým účinkem, tj. znemožňují růst jiných rostlin. Často takto zabírají pásy na březích řek, rozšiřují se také na náspech cest a na bývalých skládkách, kam byly zavečeny při rekultivacích. O jejich rozšíření se postarali také včelaři, kteří tuto medonosnou rostlinu záměrně vysazovali.

U nás byla poprvé zaznamenána ve volné přírodě v roce 1892. Vyskytuje se hojně po celém území ČR, nejvíce v blízkosti vodních toků a lidských sídel, většinou na vlhkých substrátech s kyselou reakcí.

Křížením křídlatky japonské s křídlatkou sachalinskou vznikl hybridní druh křídlatka česká (*Reynoutria x bohemica*), která je obzvláště rozpínavá a proti mechanické i chemické likvidaci nejodolnější. Rozmnožuje se výhradně vegetativně a na stanovištích, kde se vyskytují také její rodiče, je vytlačuje.

O neblahém významu křídlatky svědčí také fakt, že byla dokonce zahrnuta do seznamu „100 nejhorších invazivních druhů světa“.

Co dělat při kontaktu?

Křídlatka naštěstí na rozdíl od bolševníku nevyklučuje zdraví škodlivé látky, její hustý zapojený porost však velmi znepříjemňuje hospodaření a pohyb v krajině. Po nalezení porostu křídlatky upravitel pozemku a příslušný obecní úřad. Pokud roste křídlatka na vašem pozemku, využijte při její likvidaci příslušnou metodiku nebo se raději obraťte na odbornou firmu.

Mgr. Radim Lokoč, Ph.D.

Kontroly technického stavu a provozu kotlů na tuhá paliva

Dle Zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší je majitel kotle na pevná paliva povinen zajistit jednou za dva roky provedení **kontroly technického stavu** tohoto kotle.

První kontrola musí být provedena **do konce roku 2016**.

Od roku 2017 je totiž majitel kotle povinen na vyžádání předložit doklad o provedení této revize. Za neprovedení kontroly nebo nepředložení dokladu hrozí **pokuta až do výše 20 000 Kč**.

Kontrolu technického stavu a provozu může provádět výhradně osoba odborně způsobilá, která byla odborně proškolená a disponuje příslušným oprávněním.

Nabízím Vám **provedení této odborné revize**.

Pro více informací mě kontaktujte, prosím:

PETR LHOTSKÝ

telefon: **774 343 546**

kotlyrevize@seznam.cz

NĚKTERÉ UDÁLOSTI NÁM ZDOKUMENTOVAL
KAMERAMAN Z HLUČÍNSKA
A JEHO PŘÍSPĚVKY MŮŽETE VIDĚT
NA WWW.HLUCINSKO.TV

***BLAHOPŘEJEME NAŠIM JUBILANTŮM,
KTEŘÍ K DNEŠNÍMU DATU OSLAVILI ŽIVOTNÍ JUBILEUM.
JSOU TO OBČANÉ:***

- 80 let p. Hedvika Laryšová
- 85 let p. Josef Slaný
- 90 let p. Hedvika Stříbná
- 92 let p. Marie Hanzlíková

